

ЦИЈЕНА:
За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера.
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера, на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње 20 франака у валути, на по године 10 франака у валути.
Претплати се prima само у годишњим и полугодишњим роковима и плаћаје у напред.
Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Le GLAS TZRNOGORTZA, Journal Officiel, paraissant régulièrement chaque samedi et suivant les exigences du service. On s'abonne aux bureaux du journal GLAS TZRNOGORTZA, Cetignè, Monténégro.

L'abonnement pour le pays 8; pour l'Autriche-Hongrie 12 Perpers; pour tous les autres pays 20 francs par an. La publicité est reçue aux bureaux du journal et dans toutes les agences de publicité.

Претплата се шаље само Администрацији „Глас Црногорца“ на Цетиње.
Дописи се шаљу Уредништву — Рукописи се не враћају.
Огласи се шаљу Администрацији и наплаћују се: за сваку ријеч или број до пет цифара из петит слова по 4 пара, гармонд слова 6 пара; цицера слова 8 пара — за први пут, а за сваки даљи пут у пола од горње цијене. Најмањи оглас наплаћује се 1 перпер. — Осим напријед наменене цијене од ријечи, наплаћује се по закону о таксима још по 50 пара за свако поједино оглашавање.

Власник: Државна Штампарија.

Издаје суботом

Уредник и одговорни уредник: Ваљко Милићев

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ
НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина, на основу чл. 50 закона о чиновницима грађанског реда, ријешили смо и рјешавамо:

да се Божи Шестићу, Петру Новељичу и Божи Ивановићу, помоћницима књиговође Главног Државног Рачуноводства, уваже оставке које су поднијели на државну службу.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 20. јануара 1915. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Р. Поповић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина, а по саслушању Нашег Министарског Савјета, ријешили смо и рјешавамо:

да се Филип Поповић, цариник пејске царинарнице, отпусти из државне службе на основу чл. 49. закона о чиновницима грађанског реда.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 23. фебруара 1915. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Р. Поповић с. р.

РАСПИС

Пошто се велики број појединаца о браћа директно а ненадлежно Главној Интендантури, тражећи исплату овогдишње реквизиције, те су тиме изложени излишним а сувишним трошковима, то Главна Интендантура са одобрењем Госп. Заступника Министра Војног прописује следеће:

I.

За сад се има исплаћивати у цијелости само сијено, и то на следећи начин:

1) Сопственик реквирираног сијена има се са реквизиционом признаницом обратити у прилогу једне молбе власти кап. суду, општини и т. д. која је извршила реквизицију.

2) Ту молбу заједно са реквизиционом признаницом власти ће упућивати надлежној Обласној Управи. Реквизициона признаница има садржавати: а) количину реквирираног сијена, б) име и презиме лица од кога је реквизиција узета, в) вријеме и мјесто кад је и гдје реквизиција извршена, г) цијену која је у то вријеме била сијену на мјесту гдје је исто реквирирано.

Пошто ће бити велики број реквизиционих признаница, које су раније издате, па ће према томе на истима фалити извјесних од горе побројаних података, то ће капетански судови, односно општине исте навести у спроводном акту.

Да се овим начином не би створио и сувише велики рад, кад би се за свако лице чинила засебна преписка, то ће капетански судови, односно општине, на крају сваке седмице спроводити заједно Обласној Управи све за вријеме те седмице скупљене молбе.

Од овог могу се чинити изузетци само за веома нужне случајеве.

3) Тако уређене молбе са реквизиционим признаницама, Обласне Управе ће спроводити, пошто их, разумије се, претходно провере мјесним Контролним Комисијама.

4) На основу тако добивених података, Контролне Комисије ће утврђивати цијене и давати Царинарници налоге ради исплате. На свакој реквизиционој признаници, на основу које Контролна Комисија буде издала налог на исплату, има ставити ознаку на полеђини: „исплаћено“ са датумом и потписом једног члана комисије.

5) У случају да се на неком мјесту гдје је сијено реквирирано, због удаљености вароши, или варошице, гдје се сијено продаје, немогне цијена истоме утврдити, узимаће се цијена најближе вароши; у ком случају се од цијена имају одбити трошкови, који би се учинили за пренос сијена, од мјеста гдје је реквирирано, до вароши по чијим се пијачним цијенама има исто исплатити.

Овако се има поступити и за цијене свију онијех сијена, која нијесу била у непосредној близини вароши; те су за пренос истог морала бити употребљена државна превозна средства.

II.

Сва реквирирана жита, без разлике на врсту да ли је то кукуруз, пшеница, брашно од једног и другог, ориз, и т. д. имају се исплаћивати на исти начин као и сијено, с изузетком што ће се узимати цијене које су биле прије рата, у мјестима гдје је реквизиција извршена. Од горњег се чини изузетак само за ону врсту жита, која би била реквирирана, а докаже се да је послје објаве рата са стране увезена.

Да би Контролне Комисије могле контролисати поједине цијене, Главна Интендантура ће им послати табеларне прегледе истих по варошима дотичних Обласних Управа.

Таква жита ће се исплаћивати према оригиналним рачунима, узевши при томе у обрачун подвозне трошкове. У овом случају цијене таквих артикала не могу бити ни у ком случају веће од пијачних цијена у оним временима и на оним пијачама гдје су и кад реквирирани увезени предмети.

III.

Месо се за сад неће исплаћивати. Контролне Комисије ће давати налоге Царинарницама за поједине аконтације само по одобрењу Главне Интендантуре, а са аконтацијама ће поступити према распису Главне Интендантуре број 11581.

При исплати ма које врсте реквизиције има се пазити на то да се на првом мјесту исплаћује сиромашније становништво, чији су старатељи војни обвезници.

О свакој исплати Царинарница ће извјестити надлежне капетане да ови то констатују у ревизионим протоколима.

Број 5465.

Цетиње, 20. фебруара 1915 год.

Главни Интендант Црног. Војске,
Данило Гатало.

Листа губитака

Из баталиона Његушко-Ђеклићког:

Умрли: водник Јошо Томов Ђуровић (од рана); редови: Шако Вукилов Радоњић и Видак Васов Вицковић.

Из баталиона Цетињског:

Умро: редов брзометне батерије Јован Симоновић.

Из баталиона Чевско-Ђеличког:

Умро: редов Баћо Горчинов Вујовић.

Из баталиона Пјешивачког:

Рањен: редов Ђуро Ускоковић.

Из баталиона Братоножског:

Погинуо: поручик Никола Милачић. Рањен: поручик Бајо Милачић.

Из баталиона Никшићског:

Умро: рекрут Вуко Гиљен.

Из баталиона Граховског:

Умро: редов Јован Ковачевић.

Из баталиона Ускочког:

Умро: редов Мијат Чворовић.

Из баталиона Голијског:

Умро: редов Божо Пјескић.

Из баталиона Доњо-Морачког:

Умро: рекрут Симеун Вуисић.

Из баталиона Љеворечког:

Умрли: рекрут Петар Радевић, редов Радосав Дујовић.

Из баталиона Беранског:

Умро: редов Милета Дујовић.

Из баталиона Ђелополског:

Умрли: редови Глигорије Симоновић, Аврам Јовановић.

Из баталиона Пејског:

Умро: редов Васо Закић.

Из баталиона Прошћанско-Боричког:

Умро: редов Филип Секулић.

Из баталиона Брзавског:

Умро: редов Секуле Ст. Фемич.

Из чете Маинске:

Умро: редов Крсто Ј. Марковић.

Из чете Горњо-Грбавске:

Рањени: редови Перо Марков Вучетић, Јово Вукадиновић и Марко Вукадиновић.

Из баталиона Трепачко-Шекуларског:

Умро: редов Ђуро Радевић.

Из баталиона Каменогорског:

Умро: артиљерист Дико Обренић.

Из баталиона Горњо-Морачког:

Умро: редов Гавро Дракић.

Из баталиона Луковског:

Умро: редов Ђуро Матијашевић.

Из баталиона Преићанског:

Умро: редов Радоје Кнежевић.

Из баталиона Мркојевићког:

Умро: редов Цано Суљов Перочевић.

Из баталиона Рудинско-Трепачког:

Умро: редов Милош Мићуновић.

Из баталиона Жула Пивске:

Умро: редов Видоје Огњеновић.

Из баталиона Мартинићко-Брајовићког:

Рањен: редов Перован Б. Радовић.

Из баталиона Љуботињског:

Рањени: потпоручик Марко Шабан, офицер народне војске Митар Ф. Вучковић. К Броју Р. 2351. О. 1900. Из канцеларије Кр. Мин. Војног, 24. фебруара 1915, Цетиње.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Врховна Команда саопштава:

По сигурним вијестима, Аустријанци имали су губитака до 1 фебруара ове године:

мртвих 4.526 официра и 91.654 војника;

рањених 17.960 официра и 762.678 војника.

Укупно мртвих и рањених 876.818 војника.

Овдашње Француско Посланство добило је ово саопштење о улоготреби измијењеног куршума у француској војсци:

Услед смјештаја извјесних линија шанчева, нарочито у Аргони, Министар Војни је увидио потребу — како би се избјегло да куршуми из једног француског шанца не падају у друге француске шанчеве, пошто су прешли преко непријатељске зоне — да се опроба један куршум који доста брзо губи своју брзину и престаје да буде смртоносан послје неких 1000 метара.

За ове нарочите случајеве, француски министар војни је усвојио један нови куршум који је обични куршум D чије је зрно одрезано на 25 м.м. од дна чауре и који је напуњен са 2 гр. барута мјесто 3 гр.

Овај куршум, састојећи из једног метала, непријекоран је у погледу међународних конвенција и не може да произведе грозне ране као њемачки црвнути куршуми, од којих су многобројни примјерци нађени на француским рањеницима и који су дјествовали као дум-дум са оловном језгром.

Аустријска звјерства.

(Извјештај са границе).

Од прилике 4 сата далеко од наше границе налази се у билећком котару у Херцеговини село Фатница, које је као и већина села овога котара настањено Србима православним и муслиманима. Покрет који је, особито у задњим годи-

нама, настао међу Србима Босне и Херцеговине за културним препородом, нашао је и у Фатници јакога одзива. Ту су, мимо све сиромаштво нашега тамошњег народа, постојале ове културне установе: Српска читаоница, антиалкохолстично удружење „Побратимство“, витешко друштво „Српски Соко“ и пододбор „Просвјете“. Душа овога културнога рада био је вриједни парох фатнички Лазар Шакота, а од многих, који су се поред њега истицали, споменућемо Попаре, Шаренце, Радовановиће и т. д.

Дивљаштва, почињена на Србима Босне и Херцеговине поводом сарајевског атентата, чињена су и у Фатници. И тамо су Муслимани, подстицани органима власти а напојени, осим ријетких и часних изузетака, фанатизмом и старом мржњом према Србима, нападали и разоравали српску имовину; и тамо је био проглашен пријеки суд; похапшени угледнији Срби и др. Тако су, прије него што се знало да ће доћи до рата, повезани и стрпани у војничке тамнице у Билећи ови фатнички Срби: свештеник Лазар Шакота, Јевто Попара, Јован Попара, Митар Крње, Митар Радовановић, Трипо Попара, Обрен Пешикан, Јован Пешикан и Лазар Попара. А непосредно пред објаву рата похапшено их је маса. Сви су они, пошто је настао рат, одведени, неко каже у Варадин у Мађарску, а неко у некакво село код Беча.

Све ово власти су објашњавале „доказаном нелојалношћу“ Срба т.ј. убиством Франца Фердинанда. Па и за само купљење војске и коморе навођен је исти разлог. Заstraшен, а уз то без икаквих вијести о правоме стању ствари (јер су, као што је познати, сви српски листови били забрањени након атентата у Сарајеву), наш се свијет покоравао и вршио што му је наређивано. То је трајало све док Црна Гора није објавила рат Аустрији.

Вијест да је почео рат, отишла је у Фатницу 25. јула пр. г. Идуће ноћи фатнички муслимани и муслимани из околних села, предвођени жандарима, напали су на наш народ у Фатници. Ужаснут овим ненадним ноћним нападајем, свијет се, већином женске и нејач, разбјегао по брдима и одатле, ко је могао, пребјегао је у нашу границу. Муслимани су те ноћи похватили и повезали преко 50 Срба који до тада не бијаху похапшени. Од тих Срба објешена су сјутра дан четворица и то: Илија Шаренац, Илија Бојанић, Шћепан Шаренац и Ђетко Чубрилов. Сам акт вјешања испричаћу вам, по казивању очевидаца, поближе.

Вјешању су морали присуствовати сви те кобне ноћи похватани Срби, а вјешала су начинили муслимани, разумије се по турском начину, како је рађено за турске владе. Споменути четворица избрани су за вјешала само с тога што су се од свих ухваћених највише истицали у јавним пословима. Тако је Илија Шаренац био предсједник „Побратимства“, а Шћепан Шаренац подпредсједник пододбора „Просвјете“; Илија Бојанић и Ђетко Чубрилов били су соколи. Преко 300 до зуба наоружаних

муслимана доводили су мученике у зору 26. на једно узвишено мјесто у Фатници, које се зове Дивин, пред кућу свештеника Ша-ковите, гдје су била подигнута вјешала. Ту их је дочекивала војска — од прилике једна чета, под командом капетана Мађара чије име не могах дознати, но за којега сам чуо да је касније погођен од куршума црногорског на Коритима. Без икаква испита, не наводећи никаква разлога, капетан је именовао споменути четворицу и рекао да ће се објесити, и то одмах. До тада, наши мученици изгледали су блиједи и застрашени а тада су се, очевидац тврди, на једном промијенили. Почели су кликовати браћу из слободних краљевина, кликати српским краљевима, Црној Гори, Србији и слободи. Усклике су понављали све до задњег тренутка — док им конопи нијесу на врат намакнути. Страшно је било погледати људе објешене о једноставне диреке и обичним конопима. Морало је проћи доста минута док је смрт наступила. Објешени су један до другог: најприје Илија Шаренац, затим Шћепан, послје овога Илија Бојанић, па Ђетко Чубрилов, а само целатско дјело добровољно су извршили ове „аустријске патриоте.“ Хамид Бајрамовић, Ариф Бајрамовић и Ибро Ђедовић из Фатнице, Хусо Теларовић и Ибро Пизовић из Бијељана, Каро Шобатовић и Мурат Авдић из Плана. Тијела мученика висила су читав 3 дана, а четврти су дан закопана у рупе, ископане испод вјешала.

Тај исти дан руља муслимана пошла је по Фатници да нали српске куће. Преко 70 српских домова обрађено је у прах и пепео тога дана. Остали Срби, похватали те ноћи, опремљени су у Билећу, а одатле некуда у Аустрију.

Оволико сам, по причању очевидаца, дознао шта је било у Фатници. Шта је било у другим мјестима Босне и Херцеговине ништа се тачно не може дознати. Али кад се дигне тама која данас обавија Босну и Херцеговину дознаће се и то. И тад ће се видјети какве је мученичке дане имао да проживи наш тамошњи народ. Извјештај овај завршујемо са искреним ускликом: Вјечна слава побратимима, сокоlima и српским мученицима: Илији Шаренцу, Шћепану Шаренцу, Илији Бојанићу и Ђетку Чубрилову! М. К.

ТЕЛЕГРАМИ

Ниш, 22. фебр. Краљ. Белгијско Посланство умолито нас је да бојавимо овај комунике Белгијске Владе: Стотинама Белгијанаца који сад живе у иностранству, обраћају се белгијској влади или њезиним дипломатским и консуларним аген-тима да питају за савет како да се понашају према наређењима њемачке управе односно плаћања пореза и такса. Како није могуће одговорити сваком посебно, то се интересованим ставља до знања ово: Кр. Белгијска Влада послала је енергичан протест свим неутралним државама усљед наредбе њемачког гувернера Жан Бисинга, према којој сви они белгијски грађани који су добровољно напустили земљу од почетка рата, имају да плаћају десетороструку порезу заједно са пререзима. Та „такса“, установљена противно начелима међународног права, има карактер просте отимачине. Влада Белгијска не може ни у ком погледу усвојити тај принцип, нити препоручити његову примјену. Отуђења непокретности и ствари, која би била извршена у циљу покрића тих такса, сматраће се као ништавна. (Нишки Пресб.)

Ниш, 23. фебруара. Врховна Команда одобрила је да се од 18. ов.

м-ца могу избјегле породице из округа биоградског, ваљевског, подринског и ужичког вратити својим домовима, и да ће се ради њиховог повратка додати сваком војном возу по један два и више вагона по могућству и кад потреба изискивала буде. Да се не би, пак, поновили ранији немили догађаји и да се избјеглице не би и сада као раније у масама и из свих крајева Србије једновремено слегли на жељезничке станице, чекајући ту на могућност воза често пута по два, три па и више дана без икаквог склоништа, без хране и осталих најужних потреба, и тим изложили себе и своје миле и драге неописаним патњама и злим посљедицама, — Министарство Унутрашњих Дјела предузело је потребне мјере да то спријечи на тај начин што ће се избјегле породице сада моћи вратити само поступно и само округ по округ. Тога ради оно је сад одобрило само начелству округа крагујевачког и нишког да избјеглима из повјереног им округа могу издавати потребне објаве за повратак. а свима осталима строго је забрањено издавање ових објава до даљег и нарочитог наређења његовог. (Н. Пр.)

Ниш, 23. фебр. Пређашњи француски амбасадор у Бечу, г. Димен, упутио је једном свом пријатељу у Србији ово писмо: „Драги пријатељу! Ја у мислима непрестано пратим ваше напоре и ваше херојске земље, којима се диви цио свијет. Имао сам више пута прилике да то кажем г. Веснићу и да се заједно с њим из дубине срца радујем поводом дивних побједа ваших трупа. Вас сигурно чекају нове побједе, док у Европи све присталице права, па према томе и ваше свететвари, стрепе због нових напада којима је Србија изложена. Један од мојих пријатеља који је дошао из Ниша, рече ми да се ваша војска, опорављена, добро снабђевена муницијом, спрема с поносним увјерењем да и посљедњи пут разбије своје нападаче. (Н. Пр.)

Ниш, 23. фебруара. Средишњи одбор народних посланика за помоћ невољних у рату објављује: 1) да невољним средишњи одбор односно г. министар унутрашњих дјела по правилнику указује помоћ преко мјесних одбора у онеме у чему су они најоскуднији; 2) да се према томе мјесни одбори имају уздржавати од упућивања појединаца невољних непосредно средишњем одбору, већ да се мјесни одбори сами старају о таквима из средстава која се одборима стављају на расположење; 3) да се за сјеме и уопште за припремање жетве ни појединци ни мјесни одбори не обраћају средишњем одбору, пошто по закону старање о томе није у надлежности средишњег одбора, јер издатим расписима ту је бригу на себе узео г. министар народне привреде, те се према томе њему имају обраћати. (Н. Пр.)

Ниш, 27. фебр. Санитетски Пучковник др. Воја Стојановић овдје је умро од пјегаваг тифуса. Покојник је био референт санитета моравске области и одличан љекар. (Нишки Пр.)

Ниш, 27. фебр. Лист „Народна Права“, орган бугарске владе, до-нио је у свом 43 броју од 24. ов. мј. један чланчић под насловом: „Истребљење Маћедоније.“ У њему се тврди да су српске власти извршиле масу убиства над нашим држављанима у околини штипској; да су неке од поубијаних чак и спалили! (Н. Пр.)

Атина, 21. фебр. Краљ је повјерио г. Александру Зајмису да састави нови кабинет. Г. Зајмис је захтијевао 24 часа ради своје одлуке. (Н. Пр.)

Берлин, 21. феб. Цавид-беј, бивши турски министар финансија, стигао је овдје. (Н. Пр.)

Женева, 21. фебруара. Листови јављају из Кордове: Догодила се експлозија у окну Кабеза дел Бреј. 600 рањеника је закопано. До сада су извучена три мртва и више повријеђен (Н. Пр.)

Берн, 21. фебруара. Данас је отпочела транспортовање у Француску француских становника са територија које су заузели Нјемци. Два воза свакодневно преносе кроз Швајцарску по 500 Француза из Шафхаузена у Женеву. Овај пренос ће трајати мјесец дана. (Н. Пр.)

Лондон, 22. фебр. Лојдово Друштво јавља да француски прекоокеански брод „Ла Турен“ претрпио бродолом усљед пожара на броду. (Н. Пр.)

Лондон, 22. феб. Министарски Савет је јуче донио одлуку о детаљним мјерама репресалија које се имају предузети противу Њемачке. (Н. Пр.)

Беч, 22. феб. Из Пекинга телеграфишу у Лондон да је Кина усвојила захтјеве Јапана о продужењу територијалног закупа полуострва Лиаотунг, подразумијевајући ту Порт-Артур и Даљни, за 99 година. (Н. Пр.)

Софија, 22. фебруара. Предсједник бугарске владе Радославов изјавио је у Собрању да ГенADIJEВ у посљедње време није имао никакву политичку мисију. (Румун. Агенција.)

Копенхаген, 22. фебруара. Лист „Политика“ јавља из Петрограда да је Вилем Морган стигао у Петроград ради преговарања са руским банкама. (Румунска Агенција.)

Лондон, 22. фебр. Адмиралитет јавља: Док четири енглеске оклопаче поново нападају утврђење Дарданус, три оклопаче бомбардују из Сароског залива посљедњим гађањем преко Галипољског Полуострва утврђења и тачке Ки-лид Бер, које бране тјеснац и пролаз између Килид Бара и Чанака. Гађање је имало дјелства и гранате су бациле у ваздух барутану утврђења Хамидије. Ово је утврђење важно, јер је снабђевено бољим топовима и већег калибра него ли остала утврђења. Друга опет енглеска ескадра отпочела је да бомбардује утврђења код Смирне, причинивши им веома велику штету. Чуле су се двије врло јаке експлозије, вјероватно двију барутана. Адмиралитет изјављује да је рушење смирнских утврђења потребно због операција. (Н. Пр.)

Лондон, 23. фебруара. Крунски Савет у Атини, изузев два члана, био је сав за Венизелосово мишљење. У грчким круговима, у Лондону и у иностранству крајње је изненађење због садашње ситуације. (Нишки Пресбиро.)

Лондон, 23. фебр. Званично је јављено да турске трупе које су се појачане нерегулованим турским и персијским снагама, прикупиле западно од Ахваца. Непријатељ је у јачини од 12.000 људи покушао да опколи један наш одред који је био у извиђању. Непријатељ је одбијен и претрпио је велике губитке. Ми смо имали свега 67 погинулих и 127 рањених. Непријатељски губитци били су мртвих 200 до 300, а рањених 500 до 600. Међу рањеницима налази се доста старјешина. Истога дана вршено је извиђање у правцу Накула на 40 км. од Гасла, гдје је откривена једна непријатељска снага од 1500 коњаника. Ти коњаници су намамљени према једној скривеној позицији коју је држала наша прешадија, митраљешко одјељење и артиљерија. Непријатељ је имао велике губитке и дао се у бјегство. Наши губитци су 10 погинулих и 20 рањених. (Н. Пр.)

Рим, 23. фебруара. Агенција Стефани јавља да је наређено да се од 9. марта може справљати хљеб само са 80% пшеничког брашна. На тај начин се добија хигијенски хљеб и омогућава се штедња. (Н. Пр.)

Лондон, 23. фебр. „Тајмс“ објављује: Напад на Дарданеле испод је повољно и изазива претјерани оптимизам. Народ би требао да разумије да у овом превеликом сукобу не може бити говора о поновној побједи. Побједиће се тек онда кад флоте продру у Мраморно Море. Посљедице отварања мореза биће од необичне важности. Пут Њемачке за Централни Исток биће пресјечен на двоје. Турска ће бити убрзо уклоњена као неозбиљан противник. Вјероватно је да ће у Турској завладати анархија. Младотурски комитет биће свргнут; њемачка хегемонија потиснута, али најозбиљнија посљедица биће у томе што ће Русија престати да буде усамљена као што је то данас. (Н. Пр.)

Атина, 23. фебр. Како је г. Зајмис одбио да састави нов кабинет, то је Краљ позвао г. Гунариса, посланика из Патраса. (Н. Пр.)

Цариград, 23. фебр. Порта је изјавила да би примила наименовање г. Стреита за грчког посланика у Цариграду. (Н. Пр.)

Њујорк, 23. фебр. Послуга са прекоморског брода „Латурен“ спасена је. (Н. Пр.)

Атина, 23. фебр. Батерије на висовима око Смирне уђуткане су. Енглеска ескадра је бомбардовала утврђења на уласку у залив Смирне.

Лондон, 23. фебр. „Дели Телеграф“ јавља из Вашингтона да г. Брајан и службени кругови изгледају задовољни пријатељским тоном њемачке ноте као одговором. Мисли се да ће Енглеска усвојити све предлоге Њемачке, али и ако би усвојила ма и један, та би околност могла довести до потоњих преговора. (Н. Пр.)

Лисабон, 23. фебр. Министар Финансија поднио је оставку. (Н. Пр.)

Петроград, 23. фебр. Бомбардовање Зумгулдака изазвало је многе пожаре у вароши, гдје је такође опажена једна велика експлозија. За вријеме борбе један непријатељски метак од 6 палача погодио је један руски брод; пожар који је усљед тога настао, брзо је угушен. Наше машине су остале неповријеђене. (Вјестник.)

Лондон, 24. фебр. Синоћ на једном банкету приређеном у част Србије, гдје су присуствовали представници високог лондонског друштва, предсједник је у свом говору одао част Србији, нарочито наглашујући да је Србија испунила свој задатак у дјелу савезника. „Да је Србија у почетку подлегла сили аустријској, рекао је бесједник, срећа савезницима не би било тако благонаклоњена“. Бесједник је додао да треба вјеровати да се на заузеће Цариграда неће дуго чекати, и да ће то бити крај турском господарству у Европи. (Н. Пр.)

Атина, 24. фебр. Г. Гунарис поднио је краљу у пет сати листу новог кабинета која је овако састављена: Предсједник Министарског Савета Гунарис, Спољних Послова Христакис Зографос, Саобраћаја Балтазис, Просвјете и Црквених послова Возикис, Финансија Пролопадакис, Унутрашњих Дјела Триантафилакис, Привреде Еутаксиас, Правде Тсалдалирис, Марине Стратос. Нови кабинет примио је Краљ. Нову кабинет ће сјутра положити заклетву. (Н. Пр.)

Рим, 25. фебруара. Изгледа да је једна енглеска лађа потопљена од њемачког подморског брода. ГенADIJEВ је стигао у Париз и конферисао са Г. Думером и Г. Делкасеом.

Пошто је Зајмис одбио да састави кабинет, грчки краљ је повјерио састав кабинета Гунарису који ће сјутра поднијети листу имена. Јављају из Атине да су савезници бомбардовали Килид Бар, Чанак и стигли до Лорантине. Двадесет хиљада људи је искрцано у заливу Сарос.

Четири енглеска хидроплана бацили су 11 бомба у склониште подморских лађа у Останду, а четири на њемачки главни стан у остандском „Кирсалу“. (Нарочити извј.)

Петроград, 25. фебр. Нијемци објашњавају своје повлачење од Гродна нужношћу да употребе војску која је ту оперисала, за друге операције. Ово објашњење потребно је поближе разјаснити. Нијемци су извели своје повлачење под непрестаним притиском наших трупа, према њиховим наређењима. На то су били приморани 15. фебруара догађајима од 14. фебр. када је дефинитивно утврђен потпун пораз двају њемачких корова, пошто су наше трупе, послје више дана борбе, потпомогнуте градском артиљеријом, освојиле вис 1003 који доминира читавим операционим рејоном око Гродна. Ту смо заробили 1000 војника и запленили шест топова са митраљезима. Тај вис је бранио 21. кор њемачке војске, најбољи од свију, који је изгубио за вријеме борбе на вису 1003 дванаест до ђетнаст хиљада људи, сулећи по љешинама које су послје пораза остале на терену. Непријатељске операције иза тога постале су строго пасивне. Ми смо наставили да заузимамо село за селом, заробљавајући свуда војнике. Наша офанзива је била задржавана само ватром, а нимало непријатељским противнападима. Хаубице од 12 палача гађале су још 20 фебруара Осовац, али иза тога бомбардовање је настављено само из топова средњег калибра. (Вјестник).

Лондон, 25. фебр. Адмиралитет јавља да је контраторислер „Ариел“ потопио једну њемачку подморску лађу. Посада с подморске лађе предала се. (Н. Пр.)

Атина, 26. фебр. Објављена је изјава новог министра спољних послова у којој се вели да је влада наставити спољну политику г. Венизелоса која је традиционална за Грчку. (Н. Пр.)

Рим, 26. фебр. Бугарски министар у Риму изјавио је „Трибуну“ да је нетачна вијест из Париза о кризи бугарског министарства. Лист увјерава да ће влада и даље истрајати у државној неутралности која је прокламована у почетку рата.

Енглески супердреднот „Краљица Јелисавета“ и француске оклопњаче бомбардовале су утврђења Намазијех, Мецидије-таба на југу од Килид-Бара. Дарданели су отворени за једну трећину т. ј. до вароши.

Нови грчки министри су положили заклетву.

У Анверсу пиротехничка школа експлодирала је. Било је 3 мртва и 7 рањених, док из Амстердама тврде да је било 14 мртвих и 70 рањених. Школа је јако оштећена. Њемачке подморске лађе потопиле су три енглеска пароброда близу обала Енглеске.

Париз, 26. фебруара. У Белгији Французи су одбили нападаје источно од Стенсбада. Французи су напредовали, одбивши два њемачка нападаја, у шуми коју су заузели 22. фебруара између Суена и Перта. На коту 175 њемачки противнападаји храбро су одбијени. Французи су напредовали дуж пута који води из Перта у Ла Хир. На сјеверно-источној главици од Менила, Французи су задобили 200 м. земљишта. 24. фебр. отели су једно пољско утврђење, запленили један канон-револвер и три митраљеза, зароб-

ивши војника. Иза овог утврђења, француска пјешадија је дошла до главнице куда иде пут из Перта према кућама у засеоцима. Сјеверно од Перта, Французи су повратили неколико метара шанчева, освојених у недјељу, а изгубљених у поне-дјељак. У Аргони, код Фонтен-Мадам, Французи су разорили једну стражарницу и задобили 80 м. земљишта. Између Фур-де-Пари и Боланта, Французи су освојили 200 м прве њемачке линије. Нијемци су извршили противнапад. Борба се наставља. (Радиотел. извј.)

Париз, 27. фебруара. Изјаве њемачког министра финансија Хелфериха неће изјесно имати за резултат да умање економску притије-шњеност која дави Њемачку, ни да подигну пали курс њезиног новца у неутралним земљама, — али ће зато бити повољно доче-кане у Француској, гдје ова мјешавина „блофа“ и неистинитости која обилежава ове изјаве, изгледа као најискреније признање рђавог стања њемачких финансија. Лако је, ако није вјешто, хвалити се буџетским сувишком од 38 милиона, кад су прије тога одвојене од буџета све оне милијарде које покривају само зајмови. Хелферих је иза тога изложио апсолутно лажно финансијско стање Француске, ка-завши да је Француска могла за се да набави само двије милијарде и то поглавито конверсијом хартија у хартије. У ствари, бонови Народне Одбране већ су дали више од три милијарде и сви су били уписани у звичејем металу, — што оправдава недавно предузету мјеру да се листа емисије повисти на четири милијарде. Право конверсије бонова Народне Одбране у нове хартије од вриједности и још не-ослобођене обавезе 3½%-ог зајма, одобрено је само за недавно еми-товане облигације. Тек 15 марта, министар финансија биће у стању да саопшти, са лојалношћу и прецизношћу које су увијек биле глав-на обилежја француске админи-страције, резултате ове операције. (Нароч. извј.)

Париз, 27. фебруара. У „Њу-јорк Тајмсу“, Г. Ричард Хардинг Девис објављује један чланак у коме износи све најтеже злочине против човјечности и закона рата, које су Нијемци извршили, — и чуди се да ниједна од неутралних сила не протестује против вандализма који је разорио Лувен и Ренс; против варварства које убија дјецу на ен-глеским плажама, и шаље на дно мора неутралне бродове. (Нар. извј.)

Париз, 27. фебруара. У току једне од посљедњих сједница пруске Скуп-штине, посланик Либкнехт је протестовао против хапшења Розе Луксембург која је једино зато ухап-шена да се спријечи њезина про-паганда у Холандији. (Нароч. извј.)

Париз, 27. фебруара. Нијемци су имали у Шампањи, 3 фебруара, 119 батаљона, 31 ескадрон, 64 пољске батерије и 20 тешких ба-терија. Од 3 до 25 фебруара они су тамо још довели 20 пјешади-ских батаљона од којих 10 гар-дијских, један пук пољске арти-љерије и 2 тешке гардијске бате-рије, т. ј. читав корпус војске. Уза сва та појачања, Нијемцима није пошло за руком да превладају. На-против, они су се нашли у немо-гућности да преносе трупе у Русију и тако је био олакшан, према плану савезничких војска, сјајни успјех који су извојевали Руси од 12 до 18 фебруара са резултатом њемач-ког повлачења, заробљивања више од 10.000 војника, многобројних то-пова и митраљеза. С друге стране занимљиво је забиљежити да је један знатан дио њемачких трупа, посланих у Шампању између 24. јан. и 25. фебр., дошао са сјевера гдје је енглеска војска 25. фебру-

ара извојевала први успјех. Са тим се још једном утврђује у корист са-везничких војска тијесна солидар-ност у операцијама, како на разли-читим тачкама западног фронта, тако исто између тога фронта и источног фронта.

Поврх тога, саопштење њемач-ког главног штаба од 25. фебруара морало је то признати. Прво при-знање: Саопштење исповиједа да је наша акција у Шампањи почела у тренутку њемачког успјеха на Ма-зурским Језерима, али заборавља да дода што читав свијет зна т. ј. да се од 12. фебруара поменути њемачки успјех у Русији претворио у значајан пораз. Друго признање: Исто саопштење тврди да је ње-мачка војска у Шампањи тобоже употребила двије слабе дивизије, али спомиње присуство двају ко-манданата армијских корова као фон Ајнема, затим више гардијских батаљона који су дошли са сјевера, и других јединица које су биле по-зване да им дођу у помоћ. Треће признање: саопштење изјављује да је њемачка војска изгубила више људи у Шампањи него у боју на Мазурским Језерима; дакле, на Мазурским Језерима било је 14 ње-мачких корова и 3 дивизије коњи-це; колико год био наш успјех стваран, тешко би за нас било да задамо двијема слабијим дивизијама теже губитке од оних које су прет-рпили у Русији 14 корова. Ако су губитци Нијемаца у Шампањи би-ли такође тешки, то је зато што нијесу тамо биле двије дивизије него више од десет.

Зна се у осталом да смо у Шам-пањи заробили њемачких војника који чине дио 5 различитих коро-ва. У свему наша акција у Шам-пањи своди се; 1. била је један непрекидни низ локалних успјеха који су нас стајали релативно мало жртава и врло мало заробљеника; 2. задала је непријатељу огромне губитке, више од оних које је претрпио у Русији, и у истом часу приморала га је да концентрише на тој тачки фронта пет корова и да истроши велике количине муниције, — и припомогла је сјајном успјеху који су извојевали Руси и Енглези, осим што је приморала њемачки главни штаб да даде разјашњења који чине једно признање. (Радио-телеграфски извјештај).

Париз, 28. фебруара. Густа ма-гла је спречавала операције на раз-личитим тачкама. Енглеска ваз-душна ескадрила бомбардовала је Останд са успјехом. Двије белгиј-ске дивизије напредовале су од 400 до 500 метара на више тачака, нарочито у правцу Шорбака, југо-источно од Ниенпора. У околини Ипра, Французи су одбили два нападаја код Занворда. У Шам-пањи, у вече 25. фебруара, Фран-цузи су знатно напредовали у шуми западно од Перта, које су се били дохватили прије неколико дана. Нијемци су се огорчено бранили. Поред свега жестоког бомбардо-вања и више противнапада, Фран-цузи су одржали своје добитке. У Аргони, у околини Фур-де-Парија и Боланта, у борбама о којима је раније била ријеч, Французи су о-тели једну справу за бацање бомба и један митраљез. У Вожима, код Рајхакеркофа Французи су одбили један противнапад. (Радиотел. извј.)

ДОМАЋЕ ВЈЕСТИ

Прилози Црногорског Црвеног Кр-сту. Друштво Црногорског Црвеног Кр-ста стигли су од почетка рата даље и ови прилози у перперима:

Преко Императорског Руске Мисије на Цетињу од Руског Црвеног Крста из Петрограда 54301-43; од азербејџанског бившег генерал-губернатора Ходе Уд Ду-ле 853 20; од добровољних прилога ру-ске колоније улада Коломба 50 енгл. лира.

Преко Посланства Краљевине Србије на Цетињу, од московског Словенског

помоћног друштва из Москве динара у злату 2222 25.

Преко Дринске Обласе Управе као при-ход са Св. Савске забаве у корист Цр-веног Крста од тамбурашког збора у Чајинчу, 239-50 од добровољних прилога са забаве и то: по п. 20: Самуило Дави-ловић, председник општине; по 17-50: Н. Н.; по 15: г. г. дивизијар сердар Јанко Вукотић и бригадир Машан Божовић; по 12: Д-р Стаис, љекар; по 10: ком. Петар Мартиновић, ком. В. Влаховић, кап. Бошко Бошковић и Симеун Буро-вић; по 9: свешт. Гавро Комодановић, пор. Крсто Терзић и Јово Лисичић, тр-говац; по 7: ком. Мило Ђукановић; по 6: бригадир Павле Вујисић и кап. Божи-дар Ђорђевић; по 5: пор. Петар Осто-јић, Раде Јовановић, трговац, Душан Да-видовић, техн., г-ђа Јованка Миловић, г-ђа Фима Јовановић, г-ђа Госпава Ли-шица и г-ђа Савка Зечевић; по 4: Ђорђе Буровић, трговац и Грујо Јовановић; по 3: Мил. Рамадановић, обл. управитељ и Јово Славовић; по 2: ком. Крсто Пави-ћевић, Божо Танасковић, Васо Остојић, Неђељко Радовић и Бошко Булатовић; по 1-50: Ристо Јовановић; по 1: Илија Поповић; по 0-50: Н. Н. и Н. Н. — свега перп 228.

Преко Кр. Министарства Иностраних Дјела од г. Е. А. Бевлеја, 2222-22.

Преко Међународног Комитета Црве-ног Крста у Женеви, од народних до-броволних прилога, сакупљених у ре-публици Аргентини 3000 франака.

Даље, преко одбора Црвеног Крста у Подгорици, Н. Кр. В. Књаз Мирко по-частио је рањенике са једном кашетом коњака.

Преко одбора Црвеног Крста у Ник-шињу: ком. Симо Вуковић дао је 20 пер-пера на име пића рањеницима приликом свога крсног имена.

Госпођа Стојанка Д-ра М. Гавриловића поклонила је 11 кошуља и 1 гаће.

Друштву св. Владимира. Приложио је г. М. Е. из Поа, у Француској, *црпо кр. ген. конзула у Паризу г. Бране-а*, а посљедством кр. министарства иностраних дјела, *цери. 100 (стотини)*, на чему се изјављује племенитом прилагачу најто-плија захвалност.

Цетињском Одбору за пребегле по-родице. Приложише: г. ком. Петар Ле-кић с г. г. артиљеријским официрима на Куку *цери. 75 (седамдесет и пет)*; г. Па-виљ Љешњак, на годишњицу смрти пок. брата Арсенија, *цери. 30 (тридесет)* и г. Јово Мартиновић *цери. 3-83 (три и 83/100)*. Свима прилагачима Одбор најтоплије за-хваљује.

Никшићани Требијешком баталиону. Грађани града Никшића, као и неке гра-ђанке, из осјећаја према војницима и о-фицирима храброг Требијешког баталиона, који се сада налази на борбеном ланцу, упутили су истоме за Нову Годину, а преко Председника Општине г. Филипа Пејовића перпера 609.

Приложише: Филин Пејовић перпера 10, Новица Јововић 10, Нешко Контић 5, Илија Беатовић 5, Ђурица Ђуричић 20, Нико Лучић 10, Милош Шобајић 10, Нешо Дарић 5, Мирко Никовић 40, Браћа Филотић 10, Дуљо Пеић 5, Косто Но-ваковић 20, Спасоје Вујовић 25, Браћа Јакановић 10, Јово Голијанин 50, Мујо Покрклић 2, Мурат Буразеровић 10, Зеф Ђуши 5, Лука Драшковић 10, Васо Се-феровић 5, Шафир Браћа Мехмед 10, Рако Милошевић 5, Живко Беговић 5, Јефто Драшковић 5, Андрија Драшковић 5, Ђон Петар Колић 5, Марко В. Поповић 6, Мујо Иштијаревић 5, Јован Вукајловић 10, Владо Радан 5, Благој Вукајловић 5, Јован Вукаловић 5, Бранко Шобајић 10, Браћа Којашевић 10, Мило Томашевић 30, Крсто Каваја 10, Милица Каваја 5, Марко Каваја 5, Стоја Н. Јововић 5, Ми-лош Бгмилловић 2, Васо Настић 15, Ми-лица В. Настић 5, Ристо В. Настић 5, Браћа Даниловић 10, Браћа Бешлији 10, Јово Јовановић 10, Мило Котарац 5, Саво Чокорило 5, Никола Дреџун 5, Ми-лица М. Ђурашевић 5, Благоје Терзић 10, Мило Церовић 27, а мимо овог дао је за Божићне празнике перпера 50, да се раздјели на пет фамилија најсиромаш-нијих војника који су у борбеном ланцу; кап. Марко Матановић 10, Шћено Ку-студић 4, браћа Стринић 5, браћа Радо-вић 25, Јово Радочић 5, Мишур Мир-ковић 4, Митро Поповић 2, кап. Мато Катурић 10, Љубо Ђошевић 3, Јаков Мијушковић 3, и Ђорђе Ковачић 6.

Предусретљивост. Пишу нам из Тузи: На дан 8. децембра, прошле године, до-шле су у Тузи босанско-херцеговачке фамилије које су пребегле, са својих огњишта од бездушног аустријског вар-варства, само да би спасли свој голи живот.

Фамилија у овој варошици има 40, а особа пак 112. Чим су фамилије дошле, грађанство ове варошице, без разлике вјере, показало је предусретљивост.

Исто дана створен је одбор, за при-купљање доброволних прилога; грађа-ни варошице Тузи почеше прилагати помоћ у новцу, роби и др. и како изгледа

биће прикупљена скромна помоћ. Основан је и женски одбор, који ради из свих сила, да притече у помоћ потлаченој сиротињи, особито дјечици, ситној, голој и гладној.

Не може се пропустити, а да се не похвали особито заузимање, свега грађанства, па и ако је врло сиромашна варошца. Прилози ће се обнародовати у „Гласу Црногорца“ у своје вријеме. **Х.**

За пребјегле породице. Пишу нам са Велимја: Дана 10. фебруара т. год. прећерале су аустро-угарске власти из Босне и Херцеговине у црногорску границу више од 300 жена и дјеце.

Чиновништво војно и грађанство налазеће се на Велимју; војници као и грађани вароши Велимја желећи притећи што више у помоћ овом биједном српском робљу из Босне и Херцеговине, дадоше следеће новчане прилоге:

Велепосједник војник Мирко Никокић, перпера 20, судија Војног суда Милош Ивановић, 10, игуман Никифор Симоновић, 8, пред. Вој. суда војвода Стево Вукотић, 5, водник Нико Вукајловић, 10, по 5 перпера: капетан Ђоко Килибарда, управник депо-а Цвјетко Церковић, секретар В. суда Радуле Јауковић, јеромонах Саватије Вујовић, војник Саво Килибарда, управ. ст. депо-а Петар Пејовић, трговац Алекса Шакота, војник Ђуро Шобајић, капетан Војин Церковић, војник Ристо Даниловић; јеромонах Платон Ивезић, 4; по 3 перпера: трговац Томо Мићковић, упр. пош. тел. ст. Марко Пејовић, трговац Васиљ Перовић, војник Мијат Контић; по 2 перпера: командир Саво Ковачевић, судија Обл. суда Илија Љумовић, дјелов. Вој. суда Косто Пејовић, поручник Марко Копривица, поручник Милош Ђанетић, капетан Марко Јованић, водник Драго Голијанин, писар Обл. суда Јован Мијушковић, војник Данило Зиројевић, обућар Гаврило Килибарда, војник Гаго Ђаков Килибарда; по 1 перпер: писар Вој. суда Крсто Раичковић, Драге К. Копривица, војник Ђоко Папић, командир Крсто Бошковић, официр Јован Кустудић, војници: Лука Мркајић, Стеван Миљанић, Вукота Килибарда; кмет Јован Килибарда.

Свега перп. стотину педесет.

Школском фонду сиромашних ученика у Колашину. Г. Пуниша П. Вуисић, из успомене на свог сина капетана Луку Вуисића погинулог у борби код Вишеграда, приложио је школском фонду сиромашних ученика у Колашину перпера 50 (педесет), чим је истог уписао за члана *добротвора*, на чему му поменуто Управа топло захваљује.

За сиромашне ђаке. Господин Иво Бонаћи, секретар Црногорске Банке, уручио је управи Цетине, народ. основ. школа перпера 50 да се раздијеле најсиромашнијим ученицима цетинске мушке школе, те му Управа школа изјављује своју најтоплију захвалност.

Главном Одбору за помагање породица пребјеглих у Црну Гору у рату 1914—15. год. из Босне, Херцеговине и Боке Которске упутила су ова господа из Никшића своје прилоге:

По 500 перп: Никшићска Кредитна Банка, Михо Јеремић; по 300 перп: Управа никшићске општине, Јово Голијанин; по 200 перп: Мило Томашевић; по 100 перп: Њег. Преосвешт. госп. Епископ Кирил, војв. Божо Петровић, Шћепан Шобајић, Мило Церковић, Војимир Живни, Андрија Машанов Вујајић, Благоје Терзић, Браћа Радовић; по 50 перп: бригадир Мил. Вучинић, д-р Нешко Радовић, Симат Гарчевић, Мурат Буразеровић, Шпиро Лакковић, Никола Милошевић, Митар Никокић, Петар Никокић, ком. Стеван Радовић, Раде браћа Јокановић, професорски збор никшићске гимназије; по 40 перп: кап. Мато Катарић, Бекица Шобајић, Мило Ђурашевић, Мауро и Михел; по 30 перп: Ђорђе Сушић, Браћа Ђурђевићи, Браћа Бешлић, Браћа Филићић, Браћа Режић и Дуровић, Браћа Даниловић, Јован Вукајловић; по 25 перп: Ђетко Чановић, Јово Јовановић, Рустем бр. Стринић, Шафир бр. Мехмедовић, пош. Ново Станишић, Видосава попова Станишић, Ристо Лажетић; по 20 перп: Леса Ђ. Ковачић (мјесто 40-дневног помена свом погинулом брату Данилу Ђеловићу), војв. Ђуро Церковић, Лабуд Гојнић, Милош Бошковић, Ђоко Радовић, Ристо Шкоро, Симо Глишовић, Дуљо Пешић, Зеф Ђуши, Ђоко бр. Мијушковић, Адем Покрклић, Ђурица Ђуричић, Ристо Самарчић, кап. Лабуд Јовановић, Јово Пејовић, Михаило Буквић, д-р Петар Контић, Мрдеља Мијушковић, Стеван Ђ. Поповић, Крсто Каваја, Вељко Лучић, Лука Драшковић, Шћено Мартиновић, Саво Чокорило, Тодор Никокић, ком. Симо Вуковић, Смаил Реџепспахић, Марко Котри, Браћа Чопић, Сока Видовић; по 15 перп: Крсто Јаблан, Косто Перовић — Македонац, Марко Слијепчевић, Кол Дуља, Новица Бобовац, Оца Реџеп Спахић; по 10 перп: Бошко Вукајловић, Јово Ковачевић, Мујо Иштијаревић, Стојкан Биједић, Раде Јовов

Радовић, Нешо Дарић, Иван Брајовић, Васо Бољевић, Наталија д-ра Контића, Марко К. Каваја, Јово Радојичић, Симат Бојанић, Јевто Марковић, Андро Весковић, Митро Поповић, Никола Константиновић, Смајо Ацимусић, Илија Поповић, Ђорђе Ковачић, оф. Благо Николић, Павле Глишевић; по 9 перп. Зеко Радуловић; по 7 перп: поп Крсто Мијушковић; по 5 перп: Димитрије Беговић, Милева Јова Ковачевића, Радован Цицковић, Саво Весковић, Милија Ракочевић, Томо Богдановић, Бекица Мишовић, Саво Кујачић, Миљан Мијушковић, Томица Спасојевић, Јово Бојичић, Марко Чолановић, Раде Савелић, Максим Поповић, Стојан Поповац, Браћа Котарић, Ристо Ђурић; по 3 перп: Миленко Каровић, Сефер Милота, Зејнил Рамнић; по 2 перп: Радован Секулић, Миливоје Ђуровић, Симо Божовић, Живко Видић, Ђуро Мијачевић, Митар Деретић; по 1 перп: Нико Мачинко.

Повјереници Главног Одбора племените госпође и г-ђе Мара Ј. Голијанин, Анђа Кустудић, Тана Михаиловић, Даница Лакочићева и Милка Томашевићева скупиле су међу госпођама вароши Никшића за пребјеглу сиротињу лијепо дар у новцу и одијелу и предале Главном Одбору, а приложиле су ове госпође и госпођице:

По 50 перп: Мара Ј. Голијанин, уз то 2 вул. декице и 2 капута; по 30 перп: Језа М. Сочица; по 20 перп: Ђуше Б. Петровић, Милица С. Вујовић, Јованка М. Јеремић уз то 2 капутца, 1 кошуљу и 1 хаљиницу; Анђе Кустудић и Јелена Врбича уз то 2 декице, 2 душанке, 3 капе, 4-ри хаљинице, 8 п. чарапа, 2 бронзина, 2 блузе; Петруша д-ра Стефанели; по 10 перп: Љубица Јокановић, Тодор Никокић, Томана Буквић, Сока Радовић, Олга Јовановић, Мара Н. Лучић, Јела Николић, Јелена Даниловић, Милица Ђурашевић, Јевра Томашевић уз то 1 јорган, 2 јакете, 1 бронзин, 4 капутца, 2 фланеле, 2 кошуље, 2 капе; по 6 перп: Милица Зиројевић, Анђе и Олга Ружичић, Драга Чопићева, Драга Кривокапић уз то 1 кошуљу, 1 блузу; по 5 перп: Маша Павићевић, Милосава Г. Јововићева, Анђа Ацић, Јелена Зиројевић, Милица Мартиновић, Вјера Ковачевићева, Кона М. Поповић, Дуња Петровић, Даница Церковић, Милица Насић, Милка Сворчан, Савка Весковић, Неда Шобајић, Јелка Поповић, Стана Звицер, Милица Цицковић, Зорка Вукчевић, Анка М. Мрав, Драга Јовићева, Божана Дубљевић уз то: 1 декицу, 1 чарапа, 1 гуњину, 1 хаљиницу, 1 прслук, 1 јакету, Љубица Головић уз то: 2 кошуље, 1 јакету, 2 кошуљице, 2 бенкице, 1 чарапа, 1 абит; по 4 перп: Коса Жукић, Љуба Р. Шкоро; по 3 перп: Викторија Деломија, Бетина Машрототоро, Мила Николић, Јела Дарић, Љубица Раднић, г-ђа Кареш, Марија Мариновић, Лабула Вељовић, Милуша Вуковић уз то: 1 декицу, 3 кошуље, 1 котулу, 1 блузу, по 2 перп: Софија Баљевић, Стана Мијушковић, Златана Ковачевић, Стана Влаховић, Стефа Савелић Зорка Мусовић, Милуша Бјелица, Кића Јовановић, Марица Дрецуц, Јаница Грујичић, Сара Чопић, Стана Тановић, Анђа Рајичевић, Јела Вукићевић, Марија Р. Радовић, Анђа Шоферова, Јагода Никчевић, Богдан Митровић, Милица Пајевић уз то: 1 котулу, 1 кошуљу, 1 јакету, Зорка Љешевић уз то: 3 кошуљице, 1 абит, 1 декицу, 1 капут, 1 гаће; по 1 перп: Љубица Мијушковић, Јока Ковачевић, Митра Ковачевић, Милица Вуковић, Милосава Вуковић, Зорка Самарчић уз то: 1 котулу, 1 блузу, Јока Весковић 2 п. чарапа, 1 блузу, Вида Ивановић 1 п. чарапа, 1 капут; по 0.40 Драго Зиројевић, Мара Ђеранић.

У стварима су приложиле ове госпође: Милосава Церковић 3 кошуљице нове, 3 блузе мушке, 2 абетића, 1 капут, 1 блузу, 1 бронзин, 2 столице, 1 тепсију, 1 декицу, 1 јакету, 2 гаћице; Ружа Лакочић 2 ж. капута дуга, 1 мушки и 1 ж. кратки капут, 1 котао, 1 тигањ, 1 капут; Даница Вукотић 3 капутца, 2 кошуљице, 1 декицу; Јована Чановић 10 кила сира; Вида Стефановић 10 ока кртоле; Која Никокић 50 кила руметина; Госпава Шобајић 2 пелеринке, 1 капут, 2 блузе, 1 котулу; Драга Радовић 1 јакету, 1 котулу, 1 абетић, 1 гаћице, капут, траверзицу, чарапе, блузу; Милена Жарић котулу, блузу, панталоне, абетић; Јованка Богдановић 2 бронзина, 1 понављу, Неда Златичанин 6 п. чарапа; Анђа Грбовић кошуљу, чарапе, котулу, блузу; Милица Крунић капут, котулу, блузу; Коса Чопић абит, аљиницу, котулу, јакету; Смиљана Константиновић 3 блузе, јакету, јелече; Ветуша Врбича 1 декицу; Мара Терзић 1 кошуљу; Милосава Сворчан блузу, јакету; г-ђа Перовићка 3 дјечија комада; Љубица Савићевић 1 капут; Перса Костић 1 понављу, 1 струку.

Готовога новца, осим ствари, приложено Главном Одбору до 23. фебр. 1915. год. у свему јер. 5215.80.

Свима племенитим дародавцима вароши Никшића Главни Одбор топло благодари.

Друштву за потпомагање сиромашних породица ратника и сирочади погинулих у овом рату — у Колашину. Пишу нам из Колашина: Приликом Божићних празника поред својих редовних чланских улога, као *божићни ђоклон* приложили су следећи чланови друштва: Антоније Марић перп. 100; Браћа Братовић перп. 25; Јанко Тошковић перп. 15; Вукашин Тошковић, Богдан Шћепановић, Ђорђе Станић по перп. 10; Анђа Ј. Тошковића, Јово Тошковић, Новица Шћепановић, Радован Раковић, Радосав Ивезић по перп. 5; Мираш Ђуркић перп. 1.

Друштво су потпомогли добровољним прилогом следећи: Г. Министар Унутрашњих Послова перп. 50; бригадир Лука Гојнић, Марко Ђукановић, Јоко Весковић по перп. 20; Божо Врбича, Станко Вујовић, Мићун Павићевић, Милић Радовић, Мијат Реџић, Милош Ђокић по перп. 10; Марко Савићевић, Јово Добричанин, Божо Кривокапић по перп. 5; Никола Ракочевић перп. 5; Зарија Булатовић перп. 3; Жижко Павићевић, Пантелија Јововић, Зебо Ракочевић, Ристо Лановић, Мијушко Јовановић, Тодор Гашовић; г-ђице: Бојана Булатовић и Зорка Вуисић по перп. 2.

Укупно: добровољни прилог перпера 302.—; члански улог перп. 786.88; **Свега јерп. 1088.88.**

Свима дародавцима испред сиромашних ратника и сирочади погинулих помануто друштво најтоплије захваљују.

Званични огласи

Објава. У недјељу 8. марта о. г., у 10 сати прије подне, Главна Интендантура ће одржати јавну лицитацију за исхрану перјаника на Цетинју. Лицитираће се: зеље, кртола, ориз, пашта, лук, маст, со, напар.

Лицитација ће се одржати у канцеларији Главне Интендантуре.

Ближа обавјештења даваће Гл. Интендантура сваког дана од 5—6 сати по подне.

Лицитанти имају положит кауцију у покретности или непокретности.

Број 6250. Из канцеларије Главне Интендантуре, Цетинје. (1,2)

Трговачки огласи

ОБЈАВА. — На основу члана 5-ог Трговачког Закона објављујем, да сам овдје у Пљевљима отворио бакалску радњу, коју ћу водити под фирмом: УРОШ АРИТОНОВИЋ.

Пљевље, 9. јануара 1915. (бр. 74, 1,1)

Приватни огласи

ТРАЖИ СЕ РАТНИК. Моли се сваки онај, који зна штогод за мога сина *Милвоја Радовића* ђака V-тог разреда I-ве Београдске гимназије, који је у почетку рата ступио у комитској чети под командом мајора Воина Поповића, а који ми се није јављао од Митровадне пр. год., да ме писмено или телеграфски извести преко *г. Саса Гвозденовића трговца у Дан.-град.* Данилоград. (бр. 55, 3,3) **Нико Ф. Радовић из Мартинића.**

НИКОЛА ПОДИНИЋ, из села Принчића, са Гласинца, котара Рогатице, моли сваког, ко би што знао за његову фамилију, која је из Босне притешла у Црну Гору, да му јави на адресу: **Николи Подинићу, Цуце Трешњево.** (бр. 45, 3,3)

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти милог и непрежаљеног оца, односно свекра

† КЕРА НОВОВА ВУИСИЋА

који се после тешког, дужег боловања пресели у вјечност 30. јануара 1915. год., у 85 година свог живота, сматрамо се дужним, да захвалимо свима онима, који су нам том приликом указали ма какву услугу.

Нашу тугу и бол благао саучешћа, која смо примили у већем броју. Особито нам је утјећа брзојавно саучешће Њег. Високопреосвештенства Митрополита Дожића.

Вјечита хвала на саучешћима: госп. ком. Микићу и ком. Божовићу; капетанима: Николи Булатовићу, Миливоју Павићевићу и Милуну Томовићу; поручницима: Крсту Мијовићу, Милутину Ђурђићу, Видаку Гарнићу и Саву Ђукићу — судији Стаматовићу, п. т. чиновнику Тодору Лешеровићу.

Неизмјерна хвала попу Никсу Симоновићу, који над покојником опијело изврши.

Хвала браћи Прекобурђанима, племеницима Доњоморачким, који на глас смрти похиташе, својски ожалише и до вјечне куће покојника допратише.

Доживотна хвала свима и свакоме, који на ма који начин изјавише саучешћа приликом покојникове смрти.

Доња Морача, 13. фебруара 1915 г.
Ожалошћени: синови: **Радован, Машан и Јагош** арт. капетан; кћер **Марија**; снахе: **Милосава, Милена, Марица** и остала родбина. (70, 2,2)

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег драгог мужа, односно оца и ђеда

† САВА М. ЧУКИЋА

— свештеника у пенсији —

који се пресели у вјечност 9. овог мјесеца у 76 години живота на Андријевици, — сматрамо за особиту дужност овим путем изјавити нашу доживотну благодарност следећој господи на искреним, телеграфским саучешћима:

Њиховим Високопреосвештенствима г. г.: Митрополиту Митрофану, Митрополиту Гаврилу Дожићу и Епископу Кирилу; министрима г. г.: Вукотину, Вукетићу и Бакићу; председнику Државног Савета Марку Ђукановићу; војводи Гавру Вуковићу, војводи Лакићу Војводићу; ком. Старо-Србијан. Одред бригадиру Радомиру Вешовићу; обласном управитељу Марку Петровићу; члану Вел. суда Јанку Спасојевићу; Милосаву Саичевићу; командантима бригада: Нову Гилићу и Милови Зонићу; командирима: Сави и Спасоју — Лазаревићима, Богдану Поповићу и Милошу Војводићу; председн. Обл. суда Вуксану Дедовићу; судијама Обл. суда: Павлу Ивановићу, Радоју Радевићу и Вукашину Вукашинувићу; директору Гимназије Кости Костићу; наставнику Љубу Чукићу; архимандриту Максиму Палићевићу; проту Новци Симићу, протосинђелу П. Вековићу; игуману М. Меденићу; јеромонаху Борису; члану Консistorије Михаиловићу; свештеницима: Радоју Кастратовићу, Николи Поповићу, Ј. Песаровићу, Арсу Поповићу и Крсту Томовићу; наставнику Уч. Школе Јагошу Вешовићу; секретарима обл. управе: Милу Вуковићу, Гавру Протићу и Новци Спасојевићу; капетанима: Ђуру Ивовићу, Зарији Јоксимовићу, Вуксану Раичевићу, Миљану Јојићу, Новку Вујисићу, Јеврему Поповићу, Симу Шилићу, Војину Оровићу, Гавру Ацићу, Микети Милићевићу, Јагошу Вуисићу, Веку Булатовићу и Секули Влаховићу; председницима општина: Владу Петровићу, Александру Поповићу, Грубељу Лабану, Тодору Лекићу и Станиши Турковићу; управн. царинарн. Луки Мијушковићу; ревизору Николи Бошковићу; цариницима: Тому Спасојевићу, Јосифу Вукићевићу, Милутину Вуковићу; Милосаву Дедовићу; учитељима: Богићу Војводићу, Ирину Вешовићу, Милошу Бакићу, Филипу Дедићу, Милутину Дабетићу, Луки Дедовићу, Милану Поповићу, Арсу Милићу, Милосаву Кастратовићу, Александру Шошкићу, Новици Поповићу, Анђелији Шошкићевој, Луки и Раду — Лалевићима, Митру Јовановићу, Милану и Зорки — Зечевићима, Шћепану Ацићу и Стани Чукићеву; општинским судијама: Благоји Селићу, Милосаву Милићевићу, Петру Вуковићу, Мирку Дедовићу, Јосифу Шошкићу, Марку Божовићу и Милосаву Цемовићу; управницима пошта: Марку Кусову, Душану Марковићу и Симу Секулићу; п. т. чиновницима: Саву Групоковићу, Вујадину Зонићу, Саву Лакочићу, Радоњу Јововићу, Милови Бабовићу, Гавру Милачићу, Вуку Влаховићу, Ристу Ђолевићу, Стевану Марићу, Јевту Гарићу, Драгиши Шошкићу, Вељку Лабану, Милуну Микетићу, Јовану Станковићу, Богдану Шошкићу и Мату Секуловићу; апотекару Милони Лалићу; поручницима: Саву Ђукићу, Митру Чукићу, Вуксану Вешовићу, Сави Ракочевићу, Милији Јоксимовићу и Б. Пајовићу; студентима: Милошу Зонићу, Гавру Цемовићу, Влају Вешовићу, Тодору Маријановићу, Мирашу Кићовићу и Ваксану Бакићу; матуранту Драгиши Вешовићу; Милану Радоњићу; секретарима: Благоју Лалевићу, Радисаву Кастратовићу; благ. дивизије Војину Ивановићу; геометрима: Благоју Вучинићу и Радоју Николу; Павлу Бакићу; писарима: Секулу Дожићу, Радомиру Лутовцу, Радовану Поповићу, Ристу Машовићу, Зарији Прелевићу, Мирашу Раичевићу, Мирашу Божовићу, Зарији Булатовићу и Вељку Чукићу; Тодору Катанићу; Луки, Љубу и Богићу — Војводићима; Болу Ивановићу, Радисаву Зонићу; трговцима: Јовану Шаровићу, Милу Шћекићу, Радовану Милићу, Раду Лабовићу, Дику Чувовићу, Миру Милошевићу, Јевту и Новици — Оташевићима, Симату Горчевићу, Пулу Ђуричанину, Радоњу Стаматовићу, Стојану и Николи Марићима, Алекси Чујовићу, Илији Млађеновићу, Суљу и Салку — Горчевићима; Милошу Бабовићу; Белки Мићовић; Синану Дедовићу; Марији Дедовић; Марку и Милошу — Коленићима.

Братска хвала обласном управитељу г. Јеврему Бакићу, председнику Обласног суда г. Зарији Вуковићу, који са својим персоналом покојника предвореше, братски оплакаше и до вјечне куће испратише. — Тако исто доживотно хвала грађанству вароши Андријевице оба пола и цијелом племену Васојевићском, који лично у великом броју погребу присуствовали.

Топла хвала свештеницима: Јосифу Бојовићу, Богдану Вуковићу, Рафаилу Љепосавићу, Видаку Мићовићу и Светозару Шошкићу, који су опијело извршили и до вјечне куће покојника испратили. Незаборава хвала свештенику Мићовићу, који се у име својих другова са покојником опрости онако лијепо и дирљивим говором, у ком је у кратко изнио сав рад и врлине покојникове.

Особита хвала управитељу олд. основне школе Г. Масловарићу, који са својим колегама и ђацима подруче му школе увеличао сирочад.

Још једанпут неизмјерна хвала свима онима, који узеше учешћа у нашој жалости лично, телеграфски и писмено, те тиме нам у велико тугу ублажише.

Андријевица, 14. фебруара 1915 г.
Ожалошћени: супруга **Дивна**; синови: капетан **Алекса** и **Иван**; унук **Јездимир** са цијелом породицом. (бр. 73, 1,1)

БЛАГОДАРНОСТ

Са дубоким болом у души јављамо сродницима, пријатељима и знацима, да се наш ниједна незаборављени супруг, односно отац и брат

† РАДОЈЕ ЂОКОВ МАРКОВИЋ

послије дугог и тешког боловања од добивених рана 27. јануара 1913. у боју на Бардаолту — преселио у вјечност 10. овог мј., а 11. истог сахрањен у породичном гробу на Стијени.

За особиту дужност сматрамо овим путем за благодарили г. г. докторима: Радолувићу, Вукчевићу и Стринићу, који не пожалише труда, а да би га излечио од добивених рана и спаси од неумитне смрти.

Вјечито захвалио остајемо браћи Пиперима из оба баталиона: Пиперског и Спужког, који покојника приликом болести похађаше, при смрти оплакаше и до вјечне куће испратише, као год и онима, који нам изјавише писмена и телеграфска саучешћа.

Стјена, 15. фебруара 1915
Ожалошћени: супруга **Јане**; синови: **Петар, Павле, Ђуро**; кћери: **Милица, Јелена**; брат **Илија** с породицом. (бр. 75, 1,1)